

— Iz poverjenosti. Ker pošiljajo nekateri okrajna učiteljska društva še vedno svoja poročila o društvenem zborovanju v dveh izvodih, jih opozarjamo, da to ni potrebno, kar smo sporočili že v okrožnico. Poročila naj pošljejo društva samo v enem izvodu na poverjenost, ki ga pregleda in odda uredništvu »Učit. Tovariš«.

— Anketi proti šundu. V nedeljo, dne 16. pr. m. se je vršila na univerzi v Ljubljani, na inicijativno »Društva slušateljev filozofske fakultete« anketa, ki je razpravljala, kako zavezati razširjanje škodljivega šunda. Bili so navzoči zastopniki mnogih organizacij. Vsi govorniki so se strinjali v enem, da je najnovejši šund, ki prihaja iz Zagreba, našemu narodu zelo škodljiv. Razmotrivalo se je o vseh možnostih, kako preprečiti širjenje te škodljive literature, a ker ni prišlo v tem oziru do nobenega pravega sklepa, je bila sprejeta naslednja resolucija: 1. Ker bo problem književnega šunda rešen šele takrat, ko bo sejanje po njem prenehalo, to je, ko ga narod ne bo več maral, se pozivajo vsi kulturni delavci in vzgojitelji naroda, da se z vso vmeno prizadevajo vcepiti ljudstvu stud in odpor proti takemu nizkotnemu in ničvrednemu štvu. 2. Pozivajo se vse oblasti, naj skušajo doseči, da se nadaljno izdajanje zagrebskega šunda, če mogoče ustavi, že izdane številke pa vzame iz prometa. 3. Ker je zastrupljanje slovenskega ljudstva s knjižnim šundom, ki kvari njegov okus, plemenita čustva in višino njegove izobrazbe, zločin nad našim narodom, naj se sestavi seznam vseh trafik, knjigarn in trgovin, ki to umazanost prodajajo in širijo; ta seznam naj se objavi v časopisih, proti prizadetim pa izvaja oster bojkot. 4. Ker pa negativno delo samo ne zadostuje, marveč je treba tudi pozitivnega, zato naj se poskrbi, da dobi narod dovolj pripovednih spisov, ki naj bodo v moralnem oziru neoporečni, vsebinsko mi-kavni in na višini slovnostnih vrednot. Cena jim bodi nizka in njih razpečevanje med ljudstvom naj se organizira. Če mogoče naj se izdajajo periodično v zvezkih po dinarju. 5. Sestavi naj se odbor iz zastopnikov oblasti in kulturnih društev, ki naj skrbi, da se bodo te resolucije izvajale, ter podvzame še druge energične korake, da se importirani šund zatne ali vsaj omeji.

— Vse tovariše(ice) volonterje(ke) okraja Ljubljana-okolica prosim, da mi takoj javijo, ako reflektirajo na brezplačno pošiljanje »Učit. Tovariš« od strani okrajnega učiteljskega društva do njih nastavitve. Obenem jih vabim, da v bodoče posebej naša zborovanja. — Josip Macarol, Šmartno pod Šmarno goro.

— † Matko Kante. Dne 21. decembra je umrl v Ljubljani Matko Kante, upokojeni okrajni šolski nadzornik. Rojen je bil v Šmarju pri Ajdovščini leta 1856. Že l. 1894. je postal okrajni šolski nadzornik za sezanski okraj in je opravljal to službo polnih 25 let. Leta 1919. pa je moral zapustiti vsled italijanskega pritiska domovino in se je preselil v Jugoslavijo. Tu je dobil mesto okrajnega šolskega nadzornika za ljubljansko okolico in Kamnik. V zaslužen pokoj je stopil leta 1924. Le kratek čas mu je bil odmerjen za oddih, po tako trudopolnem delu. Prekmalu se je vlegel k večnemu počitku, tako bo reskel vsak, ki je poznal tega neumornega delavca. Preostali družini naše sožalje!

— V. diskuzijski sestanek Ped. Centrale se je vršil dne 19. pr. m. na deški meščanski šoli v Mariboru. Predaval je tov. Grčar o »Osnutkih osnovnošolskega zakona«. Kljub temu, da je UJU v tem oziru že zavzelo svoje stališče in tozadevna razmotrivanja učiteljsva na sedanji novi šolski zakon najbrž ne bodo imela več vpliva, vendar smatra Ped. Centrala za nujno potrebno, da učiteljsvo o tem važnem vprašanju tudi še naprej razmišlja ter ga proučava, da ne bomo v bodoče, ko se bodo prej ali slej zopet gradili temelji novega zakona, tako nepriljubljeni kot smo bili tokrat. Učiteljsvo mora samo vedeti, kaj hoče ter fiksirati svoje zahteve jasno in določno. Tov. Grčar je očrtal smoter šole sledeče: »Namen osnovne šole je, da potom pouka in vzgoje navaja učenca k spoznavanju in umevanju sveta, da se kot del prirode in član človeške družbe s pomočjo samovzgoje usposobi za samostojno uveljavljanje. Potom na znanstveni podlagi postavljenega pouka podaja šola otroku možnost za naraven in harmoničen razvoj telesnih in duševnih sposobnosti. Potom vzgoje omogoča otroku gojitev osebnosti in zdravja, uživanje prirode in lepote kakor tudi veščine gospodarskih sil.« Dr. Zgeč pa je v smislu novih pedagoških načel postavil na osnovno šolo kratko sledeči cilj: »Naloga šole je, da z vsem svojim delom pomaga otroku pri razvoju naravnih dispozicij na vsakokratni starostni stopnji do najvišje popolnosti.« Razvila se je živahna debata, v katero so posegali dr. Poljanec, dr. Zgeč, Osterc, Grčar, Hren, Rode i. dr. Končno si je učiteljsvo v splošnem osvojilo drugi predlog. Duh časa nam stavi vzgojiteljem nove naloge, stoletje otroka zahteva nove pojme o vzgoji. Izhodišče vzgoje in pouka bodi otrok in njegov duševni razvoj. Tov. Grčar nadaljuje svoja izvajanja drugo sredo v januarju.

— Razpis učiteljskih služb na osnovnih šolah ljubljanske oblasti. Razpisuje se služba šolskega upravitelja na dvorazredni osnovni šoli v Bevkah, srez Ljubljana-okolica. Prošnje za to službo morajo biti predložene v likem županu ljubljanske oblasti najkasneje do 31. januarja 1929. Razpis služb P. br. 9075/8 z dne 30. novembra 1928, »Uradni list« št. 115 z dne 10. decembra 1928, se izpreminja sledeče: VI. Srez Krško: točka 2. razpis službe šolskega upravitelja v Cerkljah ob Krki se preklicuje, VI. Srez Krško: točka 11. na osnovni šoli v Mokronogu se razpisuje samo

ena služba za učitelja. VI. Srez Krško: točka 12. razpis službe za učiteljico v Radečah pri Zidanem mostu se preklicuje, XIII. Srez Radovljica: točka 6. v Lescah se razpisuje samo služba šolskega upravitelja, razpis službe za učiteljico se preklicuje, XIII. Srez Radovljica: točka 7. razpis službe šol. upravitelja v Lescah se preklicuje.

Samo predsodek je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočih rodbinah uživajo ŽIKO brez primesi zrnat kave v popolno zadovoljnost. Seveda je pa treba pri nakupu paziti izrecno na ime »ŽIKA«, ki je zakonito zavarovano.

Priporočam se za vsa slikarska in fotografska dela, povečane slike, pokrajinske razglednice, skupine šolskih otrok, legitimacije i. d. Slikat grem tudi na deželo. Učitelji in dijaki popust. Zahtevajte cenik.

Foto. »REKORD« Josko Šmuc, Ljubljana, Poljanska c. 12

Pokret učiteljic.

— Z Društvo učiteljic v Ljubljani je imelo dne 27. decembra 1928 ob 10. uri na deški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani svoj občni zbor.

Dnevni red: 1. Društvena poročila. 2. Predavanje Alojzije Štebijeve »O pomenu ženskih stanovskih organizacij«. 3. Volitve. 4. Slučajnosti.

1. Predsednica Milka Umbergerjeva otvorila občni zbor »Društva učiteljic«, ki praznuje letos 30-letnico svojega obstoja.

Ker se je proslave ženskih društev ob 10-letnici narodnega osvobodjenja udeležilo tudi naše društvo in je poročalo o svojem delovanju, prečita tajnica Anica Likozarjeva omenjeno poročilo zbranim članicam.

Društvena blagajničarka (Marija Sodnikova) poroča o gmoletnem stanju društva: V tekočem letu je bilo prejemkov 8384/37 Din, izdatkov 1505/40 Din, ostane 6878/97 Din društvenega premoženja.

II. Nato je podala Alojzija Štebijeve v stvarnem in izčrpnem predavanju svoje mišljenja, kako naj se gleda na ženske stanovske organizacije s stališča splošnega ženskega vprašanja:

Glavni princip vsake stanovske organizacije je, da zbere v svojih vrstah vse pripadnice enega in istega stanu brez ozira na spol. Ako tega principa ni mogoče vzdržati, je to smotno dokaz, da v dotičnem poklicu stanovska zavest ni dovolj razvita, da prevladuje v njem racionalistični duh in da je njega etična podlaga še neizklesana. Iz takih neurejenih razmer se kot naravna posledica razvije potreba po stanovskih organizacijah, ločenih po spolu.

Pogrešno bi bilo skozinsko, ako bi te, po spolu ločene organizacije povdarjale one, kar povečava razlike, glavno prizadevanje bi moralo biti ravno v tem, da se deluje v smeri približevanja v smeri onega, kar je skupno. Življenje kaže povsod, da se smatrajo moški ne za relativno, nego za absolutno močnejšo silo od žene in to svoje naziranje prenašajo v vsako svoje udejstvovanje. Društvo učiteljic po svojem 30-letnem delovanju še ni uspelo, da poruši ta največji in najbolj globoko ukoreninjeni predsodek moških, zato smatrajo učiteljice za potrebno, da imajo svoje stanovsko zastopstvo, čeprav je ta delitev samo na škodo skupnih interesov.

Ko se je »Društvo učiteljic« ustanovilo, niso bile plače učiteljic in učiteljic enake in društvo se je z vsemi silami borilo, da izvaja enakost plač za enako delo. Danes ta neenakost ne obstoji več in s tem je odpadla ena od najmočnejših zaprek na potu k splošni materialni enakopravnosti. Vendar te pridobitve ne smemo niti podcenjevati niti preznejevati. Učiteljice imajo enako izobrazbo kakor učitelji in imajo sposobnost za izvrševanje vseh tudi najvišjih funkcij, ki jih more nuditi učiteljski poziv. Učiteljice pa do danes niso še voditeljice ne na moških, ne na mešanih osnovnih šolah, niso niti nadzornice, niti ne referentke v državni in samoupravni službi. Vidimo torej, da obstoje važne stanovske funkcije, do katerih učiteljice nimajo dostopa. Ako bi imele trdno vero, da se bodo njihove zahteve v skupni stanovski organizaciji tako upoštevale in ščitile kakor v njihovi lastni, samo ženski, ne bi stremele za tem, da se emancipirajo od vodstva moških.

Prvo in glavno je v vsakem gibanju, da se upošteva dostojanstvo človeka, ki je eno za oba spola in se izraža na zunaj v enakopravnosti vseh dolžnosti in vseh pravic. Posledna ženska stanovska organizacija mora pospešiti razvoj tega vprašanja in izvedbo enakopravnosti v vsakem pogledu.

H koncu bi bilo omeniti še dejstvo, ki nam ženam ni v čast in jemlje ugled našemu udejstvovanju v vsakem organizacijskem gibanju. Žena še ne gre v poklic s celim svojim bitjem, nego ga smatra za nekako prehodno dobo, ki naj bi se končala po njeni tajni želji z moštvi. S feminističnega stališča zagovarjamo in branimo poklic žene kot matere in ga smatramo za najvišjeenajši poklic žene, ali istotako moramo kot feministke zahtevati, da vrši žena svoj eksistenčni poklic z vso vdanostjo in vestnostjo, kakor da ne obstoji izven njega noben drugi. Kot zapreka za razvoj stanovske zavesti žene so one, ki smatrajo svoj poklic za provizorično, neprijetno dolžnost ali samo za sredstvo, da si prislužijo priboljšek k drugim dohodkom, ki bi jim že sami na sebi omogočali dostojno eksistenco.

In naloge ženske stanovske organizacije je zopet, da skuša vzgojiti ženo v to smer, da bo vneta pripadnica svojega poklica in bo premišljeno in zavestno sprejela vse konsekvence, ki izvirajo iz pripadnosti h gotove-mu poklicu.

Etika poklica bi morala biti že v učenem načrtu učiteljske kot poseben predmet; ker zaenkrat šola prezira to stran izobrazbe, je ne bi smela prezreti nobena stanovska organizacija mladinskih vzgojiteljev, katerih poklic vodi v neposreden stik z narodom.

Ker v danih razmerah za enkrat principa popolne enakopravnosti v skupni stanovski organizaciji popolnoma ni mogoče izvesti, so žene primorane, da se organizirajo v posebnih stanovskih organizacijah, ker ne smejo dopustiti, da se kjerkoli ponižuje njihovo dostojanstvo človeka. Kot svoja prva naloga naj bi smatrale ženske stanovske organizacije, da probudi v ženi stanovsko zavest in jo tako napravi za etično vrednoto.

Predsednica se zahvali gđ. Štebijeve za stvarno in temeljito izvajanje, članice pa navdušeno začno razpravljati, kako naj bi učiteljice usmerile svojo delavnost, da dosežejo svoj smoter. Izrečejo se za sledeče smernice:

1. Ker iz nekaterih okrajev absolutno ni nobenega odziva, je nujna naloga odbora, da z osebnim stikom pritegne tovarišice iz vseh okrajev k sodelovanju za naš program.

2. Za uspešno delo ni odgovoren samo ožji odbor, temveč vse poverjenice, ki naj točno izvrše vse sklepe, pri čemer naj jih podpirajo vse članice.

3. Pri volitvah v delegacijsko zastopstvo UJU naj zahtevajo učiteljice sorazmerno število ženskih delegatov.

4. Učiteljice naj z vso vmeno delujejo pri samoizobraževalni akciji in naj se resno lotijo prirejanja izobraževalnih krožkov.

5. Društvo naj skuša pridobiti naraščaj s tem, da opozori že učiteljske na pokret učiteljic in jim vzbudi zanimanje zanj.

III. V odbor se izvolijo: Umberger Milka, Zupančič Vita, Sodnik Marija, Likozar Anica, Engelman Marija, Skaberne Minka.

IV. Slučajnosti.

1. Natisne naj se poročilo o društvenem delovanju in društveni program. Brošure naj razdele poverjenice po okrajih.

2. Društvo naj protestira proti neprilicnemu in žaljivemu načinu pisanja o učiteljicah v političnih dnevnikih.

Naša gospodarska organizacija.

— g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za november in december 1928. Članarina: Šola Pobrežje 140 Din; učiteljsko društvo za Koroški okraj 600 Din; upokojeno učiteljsvo v Mariboru 120 Din; učiteljsvo pri prosv. oddelku v Mariboru 160 Din; šola Mežica 60 Din; Darila: Tov. A. Hren nabral v tov. družbi 60 Din; Kranjc Josip, učitelj v pok., Šmarino ob Paki, 1 obv. 7% inv. posojila a 100 Din; Marija Schweigler, učiteljica v Zg. Polskavi, 1 obv. 7% inv. posojila a 100 Din. Iskrena hvala! — Gospodarska podjetja: zemljišči 14.328/45 Din, grb 1219/25 Din, Prekmurske pravljice 1485 Din, »Šola v nebesih« 77 Din. — Nekateri tovariši(ice) so s članarino za l. 1928. še zaostali. Prosim, naj se spominjajo U. D. vsaj ob novem letu. Vsem tovarišicam(ice) pa, ki so nas podpirali v tekočem letu, želi U. D. v Mariboru prav veselo in srečno novo leto! Pomagajte nam še dalje, da v tem letu sigurno postavimo svoj dom. — M. Kožuh, blagajnik.

— g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh sem vam razposlal položnice za mesec december 1928. V tem mesecu je društvo izgubilo 6 članov (176. do 181. smrtni slučaj), in sicer Viljem Gebauer, št. Jernej, Neža Levstik, Celje, Franc Podobnik, Maribor, Eliza Zemljik, Maribor, Matko Kante, Ljubljana in Miha Poklukar, Bled. Posmrtnine znašajo 65.330 Din. K članskim prispevkom za 6 smrtnih slučajev sem prilaščal še prispevek za upravno (§ 6.) 4 Din in letnino za leto 1929. (§ 5.) 2 Din, skupaj 6 Din. Skupni znesek za člana znaša: 30 + 6 + 1 (posmrtnina) = 37 Din, za zakonske pare 73 Din. Zamudnikom sem k temu znesku prištel še zaostanek. Prosim vpljudno vse članice, da s prejetimi položnicami poravnate vse zaostanke za leto 1928. Pričnite novo leto 1929. — ki naj bi vam bilo srečno! — s čistimi računil — Učit. Samopomoč je imela v l. 1928. — 20 smrtnih slučajev (31 v letu 1927.) in izplačala na posmrtninah 222.465 Din. Danes ima U. S. 2280 članov, posmrtnina znaša 11.400 Din.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— pev. Pevci! V soboto 5. januarja 1929 ob 8. uri zvečer glavna skušnja za koncert. Pogrešati ne moremo nikogar! Prihodnji dan, v nedeljo, je pričetek vaje ob 9. uri dopoldne. Obakrat na učiteljsku. Upoštevajte, da je koncert v ponedeljek 7. t. m. Ne pozabite koncertnih črnih oblek. Odbor.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— VABILO NA REDNO ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA MEŽIŠKO DOLINO, ki se bo vršilo v soboto, dne 12. januarja 1929 ob 9. uri v šoli na Prevaljah. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Predavanje blagajnika UJU v Ljubljani tov. Rado Gruma, o zadružništvu s posebnim ozirom na podeželske razmere. 3. Poročilo o seji širjega sosveta na Zidanem mostu (poročila tov. Doberšek). 4. Samoozbrabza (poročila tov. Gačnik). 5. Slučajnosti. — Članil! Pozivamo vas, da se udeležite zborovanja polnoštevilno!

— UČIT. DRUŠTVO ZA MARENBERŠKI OKRAJ. Društvo ima svoj občni zbor dne 12. januarja 1929 ob 9. uri v šoli v Mariboru. Udeležba obvezna. — Odbor.

se neprestano suče okrog solca.

Ravnatoko mirno mine dan ko se pere perilo, če gospodinja izkoristi 7 prednosti, katere ima

— KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO zboruje dne 12. januarja 1929 ob 1/9. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Pouk materinščine po načelih delovne šole (1. del — elementarni razred) — predava g. sreski referent Lukežič. 2. Situacijsko poročilo. 3. Stanovske zadeve. 4. Predlogi. 5. Slučajnosti.

Poročila:

+ PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 3. decembra v Ptuj.

Situacijsko poročilo. V okraju je 148 učnih oseb. Od teh je včlanjenih v UJU 136. Zborovanja se je udeležilo 105 članov.

To zborovanje je bilo slavnostno. Proslavljala se je 10-letnica obstoja naše države in 100-letnica Tolstoja.

G. nadzornik Gorup je v svojem govoru v glavnih potezah orisal, kako je nastala ujedinjena država kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nato je pa opisal razvoj našega šolstva in učitelja počeni z avstrijskimi časi. Iz šole, v kateri je poučeval cerkovnik, kadar so mu poslali dopuščali, se je tekom mnogih decenij razvila današnja obvezna šola. Iz primitivnega, neizšolanega cerkovnika, se je postopoma razvil današnji, za svoj poklic usposobljen učitelj — državni uradnik.

Podčrtaval je pomen organizacije v boju za izboljšanje šolstva in položaja učiteljstva. Boj za dobrobit šole in učiteljstva ni končan, zato naj se strne vse učiteljstvo in vrstah UJU, da bo organizacija čim uspešneje vodila borbo in končno dosegla zmago na vsej črti.

Vsled enoglasnega sklepa navzočih se je poslala kraljevskemu domu pozdravna brzojavka.

Tovariš Jančič je v svojem referatu obravnaval Tolstoja kot velikega književnika in vzgojitelja naroda. Tolstoj je ruski človek, ki se je pogledil v bistvo ruske duše. Ni sledil zapadni kulturi, podal nam je v svojih delih bistvo slovanskega življa. Nastel je tovariš velika Tolstojeva dela, orisal njih zgodovino. Tolstojeva dela pripadajo svetovni literaturi.

Samoozbrabza. Referirala je tov. Mervičeva o izobraževalnem tečaju v Ljubljani.

Ker se je na oktobrskem zborovanju govorilo o nekakih incidentih v ljubljanskem tečaju, je vse sporne zadeve na kratko pojasnila, nakar je prečitala referat tov. Pahorja, ki ni bil ponatisnjen in ki obravnava pomen krožkov in delo v njih.

V debato, ki se je razvila po končanem referatu, so posegali tov. Musek, Rusjan, Kanclerjeva, Jančič, Peček, Hartman. Debata se je ponajveč sukala o napačnem pojmovanju delovne šole, (zamenjava se namreč z rokotvornim poukom) in pa o napačnem umevanju nacionalizma in socializma.

Točki: Šolska reforma in Izvenšolsko delo se radi nedostajanja časa nista obravnavali.

Slučajnosti. Navzoči sklenejo, da se priredi 60-letnica obstoja Ptujkega učiteljskega društva v maju prihodnjega leta.

Tov. Kanclerjeva pobija v osnutku osnovnošolskega zakona točko o celibatu učiteljic. Ne uvidi zakaj bi bila poročena, zlasti z neučiteljem poročena učiteljica slabša od ostalih tovarišic. Če se pa gode nepravilnosti, če se izkoriščajo položaji mož poročnih tovarišic v nepravih vidikih, so pa temu kriva oblastva, ki to dopuščajo.

Radi poletnega oproščenja poziva tov. Jarc organizacijo UJU, da se postavi tej praksi po robu, kakor tudi glede velikih počitnic, ki so bile do sedaj unificirane, a sedaj pa mariborska oblast dela izjemo.

Tov. Hartman je zato, da poučuj verouk duhovnik, a ne učitelj, ker slednji ima že itak v svojem poklicu dovolj neprilic.

Stroške za zidanje šol naj se ne naprti izključno občinam. Ustanovi naj se v ministrstvu prosvete zadosten fond v to svrhu.

Proti svečanostim koncem šolskega leta se izreka tov. Kanclerjeva, ker so tukajšnje šolske razmere druge kot one v Srbiji.

Tov. Čokl zahteva, da stori UJU primerne korake, da se volonterjem vsaj šteje čas, ki ga v šolski službi kot taki prebijejo, če se jim že neče ali ne more plačati njih delo.

Zanimanje za Učiteljsko samopomoč je po mnenju tov. Pečka premalo. K Samopomoči so pristopili gimnazijski profesorji z ženami, iz učiteljskih vrst se še marsikdo pogreša.

UČIT. DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJRADEČ je zborovalo 5. decembra 1928 v Slovenjradu.

Statistika: Število učiteljstva v okraju 46, članstva v društvu 41. Včlanjeni niso 4 upok. in 1 akt. učiteljica, navzočih 31 (75,5%).

Situacijsko poročilo: Po razpravi došlih dopisov se sestavi odsek 14 članov, ki bo v soboto 8. t. m. razpravljalo o vprašanjih okrožnice »Učit. Tov.« št. 16, z dne 22. novembra 1928 in naravnost poročal o izidu pov. UJU Ljubljana. — Posamezni člani bodo skušali podpirati »Učit. dom v Mariboru«. (Društvo kot tako pa to itak stori z letnim prispevkom 100 Din).

Izvenšolsko delovanje. Tov. Gobec poroča o dopisu glede ustanovitve deklinskih krožkov. Skušalo se bo ustanoviti deklinske krožke na vseh šolah.

Samoizobrazba: Sledilo je zanimivo predavanje »Berlinski kongres in inozemsko poskusno šolstvo« po tov. Kavčiču. Tovariš predsednik se mu v imenu navzočih zahvali.

Slučajnosti: Prihodnje zborovanje se bo vršilo v sredo 6. februarja 1929 v Slovenjradu.

Predlogi, sklepi in resolucija: 1. Pristop k »Učit. gospodarski poslovalnici« naj bo prostovoljen. 2. a) Smo na stališču, da se naj vsakemu bodočemu učitelju nudi celotna srednješolska naobrazba enotnega sistema in potem dveletni strokovni študij pedagoške didaktičnega značaja. — b) Za prehodni čas zahtevamo, da se plača dvoletni študij, tako kakor se je že prakticiralo, kajti drugače bo krivična izbira slušateljev Viš. ped. šol. — c) Glede sposobnosti absolventov Viš. ped. šol za poučevanje na učiteljskih želimo in prosimo mnenja, ki ga naj izreče profesorski zbor Viš. ped. šole, in temu mnenju se pridruži naše okrajno učiteljsko društvo. — d) Absolventom Viš. ped. šol naj se ustrezno, ako žele poučevati na osnovni šoli.

CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 3. decembra t. l. v Celju.

Situacijsko poročilo. Učiteljstva v okraju 162, članstva 156, navzočih 116 = 75%.

Tov. predsednik se spominja desetletnice obstoja države in prikazuje bilanco šolstva in učiteljstva za to dobo. Razpravlja o odtegljajih za šolska stanovanja, o učiteljski gospodarski poslovalnici in še o drugih zadevah. Omenja načrt šolskega zakona. Članstvo se izjavlja za to, da v Sloveniji katehiti tudi nadalje poučujejo verouk.

Društveni odbor se je končno konstituiral sledeče: predsednik Gosak, podpredsednik Zupančičeva, tajnik Roš, blagajnik Gerlanec, knjižničar Gobec, odborniki: Schretnerjeva, Briar in Volavšek.

Šolska reforma. Ker je na dnevnem redu zopet vprašanje višjih pedagoških šol, članstvo ponovno naglasja svoje že znano mišljenje k tej točki. Tov. Volavšku, ki pojasnjuje to stališče v posebnem referatu, se po zelo obširni debati poveri naloga, da kot društveni zastopnik iznese iste momente na seji širjega sosveta in tu nastopi za pravilno reformo učiteljske izobrazbe, kakor jo zahtevajo interesi osnovnošolskega učiteljstva in ljudstva.

Izvenšolsko delo. Vodja Zdravstvenega doma v Celju g. dr. Rebnik je predaval o zdravstveni zaščiti ljudstva, o delu Zdravstvenega doma v Celju, o šolski higijeni in o celjski šolski polikliniki, ki je svoj delokrog razširila tudi že v velik del okraja. Po njegovem zanimivem in koristnem predavanju se je razvila živahna debata, ki je prinesla še nove dobre pobude.

LITJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 12. decembra 1928 na moškem državnem učiteljskem v Ljubljani od 8. do 12. ure.

Statistika: Od 84 članov je bilo navzočih 51 = 60%. Kot gost je posestil zborovanje tov. Čopič, absolvent ped. šole in vad. učitelj. Od poverjenjstva pa se je udeležil glavni tajnik tov. Kobal.

Situacijsko poročilo: Tov. predsednik M. Pelko otvori letošnje zborovanje s prisrčnim pozdravom na vse navzoče ter poda poročilo o poteku delegacijskega zborovanja na Zidanem mostu in o dospelih dopisih.

Glede dopisa predsednika radovljanskega učiteljskega društva izreče mnenje, da bo laik-urednik malo odgovarjal zahtevam stanovskega lista in bi bilo tudi iz finančnega stališča to zadevo težko odobravati. Obširneje se s tem vprašanjem zbor za enkrat ni bavil.

K dopisu o izplačilu prispevka za beograjski »Učit. dom« priporoča predsednik, naj članstvo plača ta prispevek zaradi društvene discipline, pač pa je to poslednjičkrat! Za bodočo si pridruže članstvo pravico razpolagati s svojim denarjem samo, tudi preko vseh sklepov delegacije, ako se je društvo korporativno izreklo — proti. Debata se zaključila z apalom tov. blagajnika na članstvo kakor je predlagal tov. predsednik.

Za tem je ves zbor pozorno sledil predavanju tov. Angele Vodetove o »Tipičnih posebnostih manj nadarjene dece«. Na splošno željo se naprosi tovarišico Vodetovo, da nadaljuje svojo temo še na prihodnjem zborovanju, in sicer »O pouku manj nadarjene dece«.

Samoizobrazba: Na predlog tajnice poda tovarišica Vodetova nekaj smernic o prirejanju deklinskih krožkov ter apelira na tovarišice, naj se posvetijo izobrazbi odraslih deklet na dežel. Glede snovi opozarja na načrt, ki je izšel v »Tovarišu«, česar pa ni smatrati za kak obilgaten načrt, ampak le kot zbirka snovi.

O tem predmetu se je vnela skoro burna debata zaradi »patrona« teh krožkov, ki je po mnenju nekaterih absolutno potreben. Ves zbor je zavrnil tako omalovaževanje tovarišic, ki imajo voljo delati za povzdigo izobrazbe naše ženske mladine, saj imata učitelj kot učiteljica isto izobrazbo in kvalifikacijo.

Tov. Kobal je poročal o delu poverjenjstva in o aktualnih vprašanjih organizacije. Prihodnje zborovanje se vrši meseca februarja v Ljubljani.

UČIT. DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA je zborovalo dne 15. dec. 1928 na osnovni šoli v Mostah pri Ljubljani.

Situacijsko poročilo: Navzočih članov 149.

Tov. predsednik otvori zborovanje. Nato pojasni glavni blagajnik tov. Grum račun in proračun poverjenjstva UJU.

Tov. predsednik prečita predloge društvenega odbora, ki jih članstvo soglasno sprejme.

1. Okrajno učiteljsko društvo Ljubljana-okolica se s 1. januarjem razdeli v dve društvi, in sicer: a) vzhodni del Ljubljana-okolica, ki naj obsega sledeče šole: Črnuče, Daljnava, Dev. M. v Polju, Dol, Dolsko, Senožeti, Golo, Grosuplje, Hrušica, Jezica, Javor, Kopanj, Lipoglav, Moste, Gor. Pirnče, Rudnik, Sostro, Studence, Ig. Sv. Peter, Sp. Slivnica, Sv. Križ, Skočjan, Šmarje, Smartno pod Šmarno goro, Sv. Jakob, Št. Jurij, Zalag, Zapotok in Zelimlje. — Skupaj 29 šol.

b) Zahodni del. Bevke, Blatna Brezovica, Borovnica, Brezje, Brezovica, Črni vrh, Dobrava, Drenov grič, Horjul, Jezero, Ligojna, Log, Log-Zaplana, Notranje gorice, Podlipa, Polhov gradec, Prešerje, Rakitna, Sv. Katarina, Zg. Siska, Št. Vid, Vič, Vrhnika, Zažar, Zaplana, Tomišelj, Iška vas. — Skupaj 29 šol.

Pravila bodo služila ona, ki jih izda, glasom sklepa pokrajinske skupščine v Celju 1. 1928. Pov. UJU tekom meseca decembra. Freostanek imovine se razdeli sorazmerno na obe društvi po številu članstva. V svrhu ustanovitve obeh društev in izvolitev odborov na podlagi novih pravil, se skliče 9. februarja 1929 občni zbor.

2. Društvo vztraja pri prvotnem sklepu glede uvedbe črne deske, kakor tudi nastavitve urednika lajka. Poziva se Pov. UJU Ljubljana, da stavi ta sklep na dnevni red prihodnje seje širjega sosveta.

Nato prečita tov. predsednik okrožnico, ki jo je poslal odsek za kontraktualce.

Sklepujoč se na moralno dolžnost vsakega učitelja Primorca, poziva tov. predsednik vse tov. iz Primorja, naj s prispevkom od 5 Din mesečno pristopijo k tej akciji. Poziva pa tudi ostalo učiteljsko, naj prispeva v to svrhu kolikor pač kdo more.

Za tem poda tov. predsednik izčrpno poročilo o seji širjega sosveta. Pri tem omenja sklepe glede enkratnega prispevka 5 Din centrali v Beograd, ki je obvezen na podlagi sklepa glavne skupščine v Skoplju za vsakega člana UJU. Prečita tudi okrožnico Pov. UJU Ljubljana, št. 245 z dne 24. oktobra 1928, katera vsebuje mnenje sodnega pravnišarja o uradnih poročilih šolskih upraviteljev sodišču.

Tov. blagajničarka poda blagajniško poročilo, v katerem omenja, da se bodo izročili na podlagi sklepov, vsi stari dolžniki iz leta 1926/27, v izterjatev advokatu. Onim pa, ki ne bodo poravnali članarine za leto 1928, do 15. januarja 1929 se bodo ustavili stanovski listi.

Tov. Kržišnik bodri članstvo v svojem poročilu k pristopu zadrugi Učit. dom in se po kratki debati sprejme sklep proti dvema glasovoma.

Častna dolžnost vsakega člana UJU je, da pristopi vsaj z enkratnim deležem k zadruzi.

Samoizobrazba. Referent tov. Tavčar prečita poročilo OIO.

Izvenšolsko delo. Poročilo o izvenšolskem delu odpade, ker referent tov. Grad še ni prejel poročil od vseh šolskih upraviteljev.

Nato je sledil referat »O skavtizmu«, ki ga je podal tov. M. Zor, katerega je poslušalo članstvo z zanimanjem.

Pri slučajnostih se je soglasno sprejel predlog tov. Urbančiča:

Z ozirom na V. resolucijo širjega sosveta na Zidanem mostu, se odbor pozivlja, da polaga vso pozornost na izrabo čl. 71. po članstvu našega društva in naj ugotovljene grešnike postavi na javni pranger društvenega zborovanja.

Za tem je tov. predsednik zaključil zborovanje.

Nove knjige.

—k Val Bella— spisal dr. Ljudevit Pivko. Založil Klub dobrovoljcev v Mariboru. 1928. Cena knjigi 20 Din. — To je VIII. knjiga iz vojnih spominov dr. Ljudevita Pivka, odnosno tretja knjiga iz druge sezone Ramo ob rami. Kakor vse dosedanje knjige iz zbirke Proti Avstriji, tako vsebuje tudi ta knjiga mnogo zanimivih momentov iz borbe našega naroda za osamosvojitve.

ZAVAROVANJE.

Zavarovanje je ena najvažnejših gospodarskih potreb in brez zavarovanja ne more biti noben posestnik ali gospodar.

Zlasti potrebuje vsakdo požarno in življensko zavarovanje, tako posestnik hiše ali gospodarstva, kakor uradnik, delavec ali kmetovalec. Kdor ima premoščine ali nepremičnine, treba je, da iste zavaruje proti škodi od požara, ker le v tem slučaju mu odškodnina nadoknadi nastalo škodo. Življensko

zavarovanje pa preskrbi človeka za starost, ko pride bolezen in oslabeost, ko odpove delavna in pridobitna moč; to zavarovanje preskrbi tudi sorodstvo zavarovanca za slučaj njegove smrti.

So še druge vrste zavarovanja, ki so v isti meri potrebna, kakor: zavarovanje proti telesnim nezgodam, proti škodi od vlomsketativne, transportno zavarovanje itd.

Za provedbo zavarovanja proti škodi od požara in življenskih zavarovanj, bodisi za večje ali manjše zavarovalne glavnice, kakor tudi za vse ostale vrste zavarovanja, priporočamo naš najstarejši domači zavarovalni zavod »Croatia«, zavarovalna zadruga, ki je bila leta 1884. ustanovljena od občine svobodnega in kraljevskega glavnega mesta Zagreba, je tedaj več kot 45 let star zavod.

Zavarovalne vsote v vseh poslovnih panogah znašajo danes pri »Croatiji« preko 9 milijard dinarjev.

Številno združnih članov znaša okoli 100.000.

Jamstvena sredstva zavoda znašajo okoli 80 milijonov dinarjev.

Centrala »Croatia« se nahaja v Zagrebu, Marovska ulica št. 1 v lastni palači.

Podružnice in glavna zastopstva so v sledečih mestih: Banjaluka, Beograd, Dubrovnik, Ljubljana, Maribor, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Split, Subotica, Sibenik, Veliki Bečkerek.

Lastne svoje zgradbe ima »Croatia« v Zagrebu, Ljubljani, Splitu, Osijeku, Subotici in Banjaluki.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Risalo orodje kupite najboljšo in ceno pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

PUŠKAR
F. K. KAISER
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠT. 9

KUPUJE IN PRODAJA
STARE PUŠKE, SAMOKRESE, TER PREVZAME ISTE
V KOMISIJSKO PRODAJO.

VELIKO IZBIRO
raznega manufakturnega blaga, damske in otroške konfekcije, moškega in ženskega perila lastnega izdelka po najnižjih cenah nudi
F. in I. GORIČAR, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 29.

HIGIJENIČNA PRALNICA IN SVETLOLIKALNICA
FR. ŠIMENC
LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 8.
KEMIČNO SNAŽENJE OBLEK

Pelikan
Zaloga barv, tušev in radirk
GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.
Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG ŠT. 15

DEŽNIKI
Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282.

Naročite vse
tiskarska dela

za društva, šole, urade itd.
v učiteljski tiskarni.
Ljubljana, Franciškanska 6

Velika izbira svile in druge
specijalne novosti za maske.

A. & E. SKABERNÉ